

LBRIS

We know
books

Constantin Marafet

OCHIUL CHIREI

Hoffman

I

Chira se juca ușor cu degetele lui de la mâna dreaptă și îi vorbea în șoaptă, cu dragoste, despre dorințele ei neîmplinite. Îi îndrepta cu palma degetele care se făcuseră căuș, dar degetele reveneau la aceeași formă singure, ori de câte ori tânăra le netezea. Își rotea ochii din când în când prin salon, simțind parcă nevoia de a se obișnui cu viața de spital. Privindu-l, plângea ușor, ca un vânt călduț de primăvară. În salon se auzea câte un sughiț urmat de un îch, mușcând din liniștea albă.

Afară ploaia. Era o ploaie chinuită, pe care o plimba un vânticel ba în geamul ferestrei, ba îi dădea drumul și cădea zgomotos pe trotuarul din fața spitalului. Dar nimănui nu-i păsa de ea. Toți o ignorau. O asistentă grăbită închise fereastra camerei, ridicându-se pe vârfurile picioarelor, astfel că fusta extrem de scurtă scoase la iveală dresul rupt.

Crișan dormea profund. Nu sforăia de fel. Era legat la aparatele acelea înfricoșătoare, prinse în peretele din spatele patului de fier, instalații care te așteptai să-i redea viața, nu să-i creeze o teamă cosmică.

Atunci când îl privea insistent, i se părea tinerei femei că bărbatul vedea și auzea totul, dar cu o detașare greu de înțeles. Arăta că nu-i păsa de ce se întâmplă în jurul lui. El le

zâmbea celor din lumea lui. Uneori începea să plângă sau să râdă brusc. Atunci fața i se schimonosea rău. Uneori vorbea. Părea a fi într-un dialog. Se adresa într-o limbă necunoscută Chirei. Doctorul chiar spusese la un moment dat: „Cred că vorbește turcește.”

Chira nu știa dacă doctorul vorbise serios sau doar glumise. Cert este că nimeni nu pricepea ce spune. Pe Chira nici nu o interesau aceste lucruri. Ea nu înțelegea de ce, dacă tot vorbește, nu deschide ochii și de ce nu se trezește.

Doctorul Dima, un ins mărunțel, cu tenul ușor măsliniu, cu ochii mari, plini în permanență de inteligență, cu halatul acela alb, intră în salon cu mâinile în buzunare, privind perfuzia.

Se enerva ori de câte ori găsea câte un vizitator la pacienți. Vru să spună ceva și de data aceasta, dar, când Chira întoarse capul către el, văzându-i chipul, înghiți în sec și zise iritat:

— Bună ziua!

— Bună ziua, domnule doctor! răspunse și Chira, dându-i drumul la mână lui Crișan.

Se ridică în picioare, uitându-se la degetele care se strângeau mai-mai să se facă pumn.

Doctorul Dima avea obiceiul să vină singur la vizită. Îl examinează cu mare atenție pe Crișan. Când nu-i convenea ceva, dădea din cap și nota într-un carnetel.

Fugea de privirile Chirei. De când o văzuse prima dată, i se pusese un nod în piept. Nu înțelegea de ce, dar prefera să n-o privească.

— Iertați-mă, dom' doctor! Îndrăznesc să întreb... Cât va sta așa? Și va reveni vreodată?

— Dumnezeu știe, zise doctorul, ridicând buza de jos peste cea de deasupra, dându-și ușor capul pe spate și privind tavanul salonului. Poate să se trezească în clipa aceasta, poate sta o săptămână așa sau poate să nu se trezească niciodată. Creierul uman e un loc în care doar Dumnezeu are acces. Noi doar băjbăim și facem numai ce ne permite El.

— Dom' doctor, nu vă supărați... Am observat ceva. Iată!

Își duse mâna la pieptul lui Crișan, în dreptul inimii, cu degetele răsfirate peste buzunarușul pijamalei.

— Cred că mă aude, că știe ce se întâmplă în jurul lui, că este prezent. Iată! Bătăile inimii devin neregulate când îi spun că-l iubesc.

— A stat prea mult fără oxigen... Nu știm deocamdată ce leziuni i-a provocat lipsa de oxigen... Poate fi o encefalită... Acum pare închis în el. Poate să aibă sindromul „locked-in”... Și de la ce înălțime spuneți că a căzut?

— Aproape de la 30 de metri.

— Da... Ciudat... De regulă, traumatismele craniocerebrale duc la hemoragii și hipertensiune intracraniană. În cazul nostru... să cază de la 30 de metri și... Așteptăm să vedem cum evoluează...

— Și poate reveni în totalitate?

— Când leziunile cerebrale sunt severe, există riscul ca pacientul să rămână cu dizabilități permanente sau chiar să intre în moarte cerebrală...

Doctorului Dima nu-i venea să creadă că are această discuție cu un aparținător. Era împotriva vizitelor. Spunea că vizitatorii nu fac altceva decât să aducă microbi în spital. În cazul de față făcuse o excepție de care nu era mândru.

Făcu numai câțiva pași către ușa rămasă deschisă, apucă ușor clanța cu mâna și...

— Priviți, dom' doctor! Sub pleoapele lui se întâmplă ceva, se dă o bătălie.

Doctorul se apropie și privi cum ochii împingeau în pleoape, vrând să iasă din orbite. Pulsau. Doctorul prinse cu două degete pleoapa de sus, genele negre și lungi și ridică ușor...

Frumoasa Chira, ținându-se cu ambele mâini de rochia din cânepă, se plimba agitată prin odaia devenită neîncăpătoare.

Îi privea cu o teamă nejustificată pe cei care, îngrămădiți la masa scundă, din lemn de brad, încercau să descifreze ceva dintr-un înscris vechi, ros de șoareci pe la margini, galben, fără valoare pentru ea.

Dăduseră buzna în casa ei și se instalaseră fără mari rețineri. Erau veniți de la București, trimiși chiar de Caragea, direct la Domirești. De unde știa domnitorul de satul lor?! Asta nu pricepea Chira nici în ruptul capului.

Se uita la ei. Domni de oraș, politicoși, bine îmbrăcați și toți cu bărbi mari, aranjate în stil pahar, exact cum văzuse la târg atunci când a vândut boii aia bălțați, de-i pare rău și acum, că i-a vândut hoților de boieri tot cu bărbi în stil pahar, dar cu rânjetul de vulpe turbată pe ambii obraji. Alora li se vedea răutatea în ochi de la o poștă. Fata nu ar fi dat boii, dar avea nevoie de bani să acopere casa cu stuf, să mai oprească din ploaie.

Ăștia veniseră să oprească ciuma. Păi ce? Putea cineva s-o oprească?! Păreau oameni buni, dar... spaima era spaimă. Creștea. Ce era să-i facă?

Îmbrăcase rochia din cânepă special pentru ei, să arate și ea cât de cât mai bine. O găsiseră îmbracată în niște salvari ruți pe toate fețele. Se rușinase rău. A îmbrăcat în fugă rochia cea bună, din cânepă, și acum se plimba printre ei, agitată și panicată. Nu avusese timp, dar nici loc unde s-o spele. Ar fi trebuit s-o spele la gărlă, dar cum să lase străinii ăștia în casă și ea să meargă la gărlă?... Doamne ferește! Rochia mirosea a bou, a balegă de bou tânăr, dar nimănui nu-i păsa. De când vânduse boii, averea ei, nu mai mersese la târg și nu mai avusese motiv s-o îmbrace.

Vedea cum strâmba din nas, când ajungea în dreptul lui, bătrânul cu plete albe și fata se rușina. Părul despletit pe jumătate îi umplea umerii, rotunjindu-i. Punea cu putere piciorul pe podeaua din lut, moment în care sânii săltau rochia mai mult de o palmă deasupra genunchilor și dezvelea pulpa picioarelor rumene. Își duse mâna dreaptă la piept, speriată, încercând să-i oprească. Sânii parcă intraseră într-o horă sălbatică. Dansau cu dorințe rușinoase, ascunse sub rochia care îi contura trupul de femeie.

— Mai spuneți-mi o dată cine sunteți...

Atunci, tânărul cu ochii ca apa o privi insistent, fix în dreptul pieptului. Simți cum se desfășura o flacăra, ca un ghem, din privirea lui. Ea îl văzu. Simțea cum începea să-i ardă sufletul. Tresări. Ochi i se retraseră rușinați în fundul capului. Parcă nu mai avea încredere în ea. Mersul hotărât se împutinase. Acum pășea șovăitor, de-a lungul camerei. Nici nu mai știa ce mai are de făcut. Se detașase de toate. Plutea fără voința ei. Dădu drumul rochiei brusc.

— Doctorii Măriei Sale Caragea! răspunse apăsător tânărul domn, fără a-și lua privirea de la dansul sânilor,

care, sub mâna ei dreaptă, ocrotitoare, își căutau locul, cumițindu-se încet, încet.

— Și cioclii?... întrebă deodată, coborând nepermis de mult vocea.

Abia se făcea auzită. Glasul stins și plin de spaimă atrase atenția. Auzise multe grozăvii despre ei. Cică dădeau în cap oamenilor și le furau toată agoniseala, violau femeile... Lăsau pustiu în urma lor, multă disperare și jale. Cei care se opuneau primeau o măciucă în cap și erau aruncați în ordiile* ciumaților. Nu mai verificau nici dacă mureau. Îi aruncau și gata. Dacă nu mureau de lovitura cu măciuca, mureau de ciumă și tot mureau. Fugea lumea din calea lor mai tare ca de ciumă.

— Pe ciocli i-am prins furând, zise tânărul cu ochii ca apa, privind-o drept în față. Vezi carele? – arătând cu mâna către carele așezate în dreapta casei, în cerc. Sunt ale lor. Pline cu giuvaiericalurile furate. Că nu fură orice. Numai lucruri prețioase.

— Ce faceți cu ele? Sunt multe.

— Le ducem lui Vodă. Iar pe ciocli îi ducem la judecată.

— Doi ciocli cu 14 căruțe?!

— S-au revoltat ciumații mai sus de Pizdeț și i-au omorât cu pari din garduri pe cioclii ceilalți. Au mai rămas aștia doi să plătească pentru toți. Am fost nevoiți să punem câte un pazarghidan** la fiecare poartă de boier, pentru târguieli, dar și pentru strajă.

Ușa se deschise brusc și în pragul ei apărură Ivan, cel cu părul roșcat, rusul corcit, pe care bătrânul doctor îl trimisese să îngrijească bolnavii din sat, zicându-i răspicat:

* mulțime

** servitor

„Să-i purifici la fum pe toți și să-i freci pe mână cu oțet până la os sau măcar cu apă chioară să-i speli. Ai înțeles?” Înțelesese. Acum se întorsese înspăimântat rău. Fața descompusă arăta frica de moarte în toate formele ei cele mai hidoase.

— Domn doctor, domn doctor, trebuie să plecăm grabnic, zise Ivan precipitat. Molima a cuprins tot satul. Nu mai avem ce face aici. E mai rău ca la București. Numai o minune ne poate salva. Murim cu toții aici!...

Vaietele cumplite, spaima intraseră odată cu tânărul în cameră. Plânsetele, urletele descătuseate ocupaseră încăperea. Țipetele de disperare și frică se auzeau pe o suprafață de trei-patru beldii de soare.

— Închide ușa aia odată! se răsti bătrânul doctor.

Tânărul trânti ușa cu putere. Pereții camerei se clătinară ca la cutremur. Casa era făcută din nuiiele din lemn de corn împletite și umplute cu lut galben. Avea două camere și un chiler, unde erau ținute proviziile pentru iarnă. Camera *din față*, cea bună, era neîncăpătoare pentru cei cinci bărbați și leacurile aduse cu ei tocmai de la Palatul Domnesc al lui Caragea, din București. Chiar dacă le așezaseră într-o ordine desăvârșită, ca într-o farmacie, unele pachete căzuseră, desfăcându-se totodată sfoara de in ce le ținea legate.

Doctorul se ridică de la masă adunând și punând la loc pachetele căzute. Nu lăsă pe nimeni să-l ajute, să nu strice ordinea. Îi căzu în fața ochilor un înscris vechi, încât abia se mai putea citi câte ceva din el. Îi era teamă să nu se fărâmițeze hârtia pe care era scris. Cercetă cu mare atenție.

— Să încercăm și leacul acesta, zise calm, ca și cum nu auzise și nu văzuse nimic.

Se îndreptă cu mare grijă, printre mormanele de lucruri, spre masă. În mână ținea o lentilă mare și înscrisul. Părul alb, lung, îi cădea peste lentila pe care o folosea la citit ori de câte ori găsea un manuscris nelizibil. Nu putea să-și dea părul într-o parte cu mâna, așa că dădu energic din cap. Părul se duse spre dreapta, descoperind fața lentilei. Întinse înscrisul cu grijă pe masă, nu înainte de a-l împături pe cel pe care îl studiasse deja. Ceilalți, curioși, se aplecară și ei asupra lui, studiindu-l cu mare atenție.

Ivan rămăsese în dreptul ușii închise, consternat. Stătea prostiț văzând că nimeni nu-l bagă în seamă. Toți ascultau orbește de bătrânul doctor.

— Ar putea merge, zise unul din cei care înconjurau masa, răsturnând cu piciorul, din neatentie, scaunul pe care șezuse până atunci.

Cei cinci aveau aceeași neliniște și teamă nedeclarată în tot corpul. Își doreau să plece cât mai departe de satul acela. Nu îndrăzneau să-i spună asta doctorului. Și unde să se ducă? În București era la fel.

Ciuma se întindea ca o pânză de păianjen și ei erau neputincioși. Totodată își doreau enorm să învețe cât mai mult de la doctorul Mustafaoğlu Ahmed, adus special din Istanbul, de însuși domnitorul Caragea, odată cu instalarea lui la cârma țării.

Ivan, sfios, cu transpirația ieșindu-i din ochi parcă și curgându-i pe fața de cadavru amanetat, zise mai mult pentru sine:

— Nu avem nici var!

— Bine, răspunse doctorul calm. Împrumutați de la satele vecine.

Nedumerit, Ivan, uimit că i s-a răspuns într-un final, ieși la fel cum intrase.

Doctorul Ahmed mai citi o dată manuscrisul, de data aceasta cu glas tare, puse accent pe ingredientele noului leac și, când termină de citit, îi rugă pe asistenți să treacă imediat la prepararea lui.

Tânărul străin, cel cu ochii precum apa, era și mai neliniștit decât ceilalți. Arunca din când în când ochi peste celei care îi găzduia. Țăranca asta avea ceva din focul zeilor și-i ațâța inima tânărului domn.

Sub fruntea lui începu o luptă pe care cu greu o putea controla. Își ștergea fruntea destul de des. Devenise aproape un tic. Era mai mult o furie că nu putea să lucreze, o furie pe care încerca s-o arunce în focul ațâțat de Chira. Nu rezistă, se ridică și din doi pași mici, dar hotărâți, se înfățișă fetei.

Privirea tânărului îi provocă o furtună cumplită: „Cât de frumos e! Cum să se uite un așa domn la mine?...” Gândul acesta începu s-o doară, încât lacrimă discret. Ținea ochii înfipti în podeaua de lut, de rușine. Respirația lui avea pauze reci și binefăcătoare. Când sufla, aerul se înroșea de la focul ce însoțea respirația și îi pârjolea corpul crud. Tânărul se recomandă, prinzând-o de mână, fără vreo altă formalitate:

— Arvinte.

Chira simți atingerea ca pe o ploaie rece. Corpul parcă fu invadat de furnici. O zgâlțâială sălbatică, bruscă, precum scuturatul prunelor de către urs, o cuprinse din picioare până în creștetul capului și începu s-o frământa. Îi era teamă. Se sperie cumplit de ce simțise.

Cu o voce scăzută, cu buzele parcă fumegând își pronunță numele. Numele ei se înfipse direct în inima lui. O liniște de cocor singuratic se așternu în cameră. Ceilalți, absenți de la contopirea sufletelor celor doi, lucrau cu o determinare și o disciplină matematică.